

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ
LINGUISTIC STUDIES

МІЖНАРОДНИЙ ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
Засновано в 1994 р.

Випуск 46

Вінниця
ДонНУ імені Василя Стуса
2023

Редакційна рада: Лариса Азарова, доктор філологічних наук, професор (м. Вінниця, Україна); Флорій Бацевич, доктор філологічних наук, професор (м. Львів, Україна); Катерина Городенська, доктор філологічних наук, професор (м. Київ, Україна); Наталія Іваницька, доктор філологічних наук, професор (м. Вінниця, Україна); Олена Карпенко, доктор філологічних наук, професор (м. Одеса, Україна); Анатолій Мойсієнко, доктор філологічних наук, професор (м. Київ, Україна); Людмила Попович, доктор габілітований, професор (м. Белград, Республіка Сербія); Анатолій Приходько, доктор філологічних наук, професор (м. Запоріжжя, Україна); Ігор Проценко, доктор філософії, доцент (м. Барранкілья, Атлантика, Республіка Колумбія; м. Сан Лоренсо, Республіка Парагвай); Міхал Сарновський, доктор габілітований, професор (м. Вроцлав, Республіка Польща); Мар'ян Скаб, доктор філологічних наук, професор (м. Чернівці, Україна).

Редакційна колегія: Алла Архангельська, доктор філологічних наук, професор (м. Оломоуц, Чеська Республіка); Ірина Гарбера, кандидат філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Ілля Данилюк, кандидат філологічних наук, доцент (м. Київ, Україна); Ірина Домрачева, кандидат філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Анатолій Загнітко, доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України (головний редактор) (м. Вінниця, Україна); Ольга Залужна, кандидат філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Мілена Іванович, доктор габілітований, професор (м. Белград, Сербія); Олександр Кіклевич, доктор філологічних наук, професор (м. Ольштин, Польща); Наталя Кобченко, доктор філологічних наук, доцент (м. Київ, Україна); Людмила Коваль, доктор філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Марта Кондратюк, кандидат філологічних наук, PhD (м. Вінниця, Україна); Тетяна Космеда, доктор філологічних наук, професор (м. Вінниця, Україна); Ірина Кочан, доктор філологічних наук, професор (м. Львів, Україна); Елла Кравченко, доктор філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Костянтин Мізін, доктор філологічних наук, професор (м. Переяслав, Україна); Ганна Ситар, доктор філологічних наук, доцент (м. Прага, Чеська Республіка); Пшемислав Юзвікевич, доктор габілітований, професор (м. Вроцлав, Польща); Мотокі Номаті, доктор філологічних наук, професор (м. Хокайдо, Японія).

Рецензенти:

Біскуб І. П., доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет імені Лесі Українки);

Грещук В. В., доктор філологічних наук, професор (Прикарпатський національний університету імені Василя Стефаника);

Кондратенко Н. В., доктор філологічних наук, професор (Одеський національний університет імені І.І. Мечникова).

Видання затверджене Міністерством освіти і науки України як фахове («Перелік № 1 наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» Бюлетень ВАК України. 1999. № 4); («Перелік наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» // Бюлетень ВАК України. 2009. № 12; затверджено постановою президії ВАК України від 18.11.2009 р. № 1-05/5; Наказ № 515 МОН України від 16.05.2016 р.); категорія Б (Наказ Міністерства освіти і науки України № 409 від 17.03.2020). Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серії КВ № 22549-12449ПР від 20.02.2017 року.

Затверджено до друку Вченою радою Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 4 від 27 жовтня 2023 р.)

Засновник: Донецький національний університет імені Василя Стуса Міністерства освіти і науки України. Використання матеріалів серії «Лінгвістичні студії Linguistic Studies» передбачає обов'язкове покликання на них. Офіційний сайт збірника: <https://sites.google.com/site/lingvisticstudii/>. Сайт збірника Донецького національного університету імені Василя Стуса: <https://lingst.donnu.edu.ua/index>

Л 59 Лінгвістичні студії Linguistic Studies: зб. наук. праць / Донецький національний університет імені Василя Стуса; гол. ред. А. Загнітко. Вінниця : ДонНУ ім. Василя Стуса, 2023. Вип. 46. 113 с.

Print ISSN 1815-3070

Online ISSN: 2308-0019

ISBN 966-7277-88-7

Розглянуто актуальні проблеми теорії мови, з'ясовано напрями еволюції морфологічних і синтаксичних категорій, визначено актуальні проблеми зіставно-типологічного вивчення мов, а також лінгвістики тексту, дискурсології й дискурс-аналізу, встановлено особливості функційної семантики фразеологічних і лексичних одиниць, окреслено особливості розвитку етнолінгвістики, лінгвокультурології та ономастики, висвітлено напрями прикладної лінгвістики, висловлена оцінка актуальності та значущості нових лінгвістичних праць.

Для науковців, викладачів, аспірантів і студентів-філологів.

УДК 801.808.804.807

© Автори статей, 2023

© Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2023

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
VASYL' STUS DONETSK NATIONAL UNIVERSITY

**LINHVISTYCHNI STUDIYI
LINGUISTIC STUDIES**

INTERNATIONAL COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS
The collection was established in 1994

Volume 46

Vinnytsia
Vasyl' Stus DonNU
2023

Editorial Council: Larysa Azarova, Doctor of Philology, Professor (Vinnytsia, Ukraine); Floriy Batsevych, Doctor of Philology, Professor (Lviv, Ukraine); Kateryna Horodenska, Doctor of Philology, Professor (Kyiv, Ukraine); Nataliia Ivanytska, Doctor of Philology, Professor (Vinnytsia, Ukraine); Olena Karpenko, Doctor of Philology, Professor (Odesa, Ukraine); Anatoliy Moysiyenko, Doctor of Philology, Professor (Kyiv, Ukraine); Lyudmyla Popovych, Doctor of Philology, Professor (Belgrade, Republic of Serbia); Anatoliy Prykhodko, Doctor of Philology, Professor (Zaporizhzhia, Ukraine); Igor Protsenko, Doctor of Philosophy, Associate Professor (Barranquilla, Atlántico, Republic of Colombia; San Lorenzo, Republic of Paraguay); Michal Sarnowski, Doctor of Philology, Professor (Wroclaw, Republic of Poland); Marjan Skab, Doctor of Philology, Professor (Chernivtsi, Ukraine).

Editorial Board: Alla Arkhanhelska, Doctor of Philology, Professor (Olomouc, Czech Republic); Iryna Harbera, Candidate of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Ilyia Danyliuk, Candidate of Philology, Associate Professor (Kyiv, Ukraine); Iryna Domracheva, Candidate of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Anatoliy Zahnitko, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of NAS of Ukraine (Editor-in-Chief) (Vinnytsia, Ukraine); Olha Zaluzhna, Candidate of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Milena Ivanovych, Doctor of Philology, Associate Professor (Belgrade, Republic of Serbia); Oleksandr Kiklevych, Doctor of Philology, Professor (Olsztyn, Republic of Poland); Natalia Kobchenko, Doctor of Philology, Associate Professor (Kyiv, Ukraine); Liudmyla Koval, Doctor of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Marta Kondratiuk, candidate of philological sciences, PhD (Vinnytsia, Ukraine); Tetiana Kosmeda, Doctor of Philology, Professor (Vinnytsia, Ukraine); Iryna Kochan, Doctor of Philology, Professor (Lviv, Ukraine); Ella Kravchenko, Doctor of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Kostiantyn Mizin, Doctor of Philology, Professor (Pereiaslav, Ukraine); Motoki Nomachi, Doctor of Philology, Professor (Hokkaido, Japan); Hanna Sytar, Doctor of Philology, Associate Professor (Prague, Czech Republic); Przemysław Józwickiewicz, Doctor of Philology, Associate Professor (Wroclaw, Republic of Poland).

Reviewers:

Biskub Iryna, Doctor of Philology, Professor (Lesya Ukrainka Volyn National University);
Greshchuk Vasyl', Doctor of Philology, Professor (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University);
Kondratenko Nataliia, Doctor of philology, Professor (Odesa I. I. Mechnikov National University).

Publication is approved by HAC of Ukraine as a special ("The List No 1 of Ukrainian Scientific Special Publications, in Which the Results of PhD and Doctoral Theses May Be Published" // Bulletin of HAC of Ukraine. 1999. No 4); ("The List of Ukrainian Scientific Special Publications, in Which the Results of PhD and Doctoral Theses May Be Published" // Bulletin of HAC of Ukraine. 2009. No 12; approved by the Resolution of the Presidium of HAC of Ukraine No 1-05/5 dated 18.11.2009; Decree No 515 of MES of Ukraine dated 16.05.2016); Category "B" (Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No 409 of 17.03.2020). Certificate of State Registration of Printing Mass Media of Series KB № 22549-12449IIP dated 20.02.2017.

The collection was approved for publication by the Academic Council of Vasyl' Stus Donetsk National University
(Proceedings No 4 dated October 27th, 2023)

Founder: Vasyl' Stus Donetsk National University of MES of Ukraine. At use the materials of the series reference to «Linhvistychni Studiyi Linguistic Studies» is obligatory. Official website of the Collection: <https://sites.google.com/site/lingvisticstudii/>. Website of the collection of Vasyl' Stus Donetsk National University: <https://jlingst.donnu.edu.ua/index>

Л 59 Linhvistychni Studiyi Linguistic Studies: collection of scientific papers / Vasyl' Stus Donetsk National University; Ed By A. Zahnitko. Vinnytsia : Vasyl' Stus Donetsk National University, 2023. Vol. 46. 113 pp.

Print ISSN 1815-3070
Online ISSN: 2308-0019
ISBN 966-7277-88-7

The collection considers current issues of the theory of language, ascertains the tendencies of evolution of morphological and syntactic categories, identifies the topical issues of comparative-typological study of languages, as well as text linguistics, discourse studies, and discourse analysis, determines the peculiarities of functional semantics of lexical and phraseological units, outlines the features of ethnolinguistics, linguoculturology, and onomastics, highlights the areas of applied linguistics, denotes the evaluation of relevance and importance of recent linguistic works.

The collection is intended for scientists, lecturers, post-graduate students and students-philologists.

UDC 801.808.804.807

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. Актуальні проблеми морфології та словотвору	7
<i>Грещук Василь, Грещук Валентина. Дериватологічна концепція професора П. І. Білоусенка</i>	7
<i>Загнітко Анатолій. Прийменникова парадигмальність: семантика та позиційність</i>	17
<i>Ицук Наталія, Свіргун Артем. Неологізми в англomовному діловому дискурсі: структурно-семантичні особливості та переклад на українську мову</i>	35
РОЗДІЛ II. Проблеми лінгвістики тексту, дискурсології, когнітивної лінгвістики	47
<i>Бойко Тетяна. Особливості вербалізації макроконцепту життя (на матеріалі оповідання В. Винниченка «Дрібниця»)</i>	47
<i>Гнатюк Любомира, Джеріх Олена. Когнітивно-концептуальні вияви національного характеру в англійськомовних та українськомовному просторах</i>	60
<i>Патріарх Вікторія. Інтерпретація слова-знака і слова-символу в сучасному науковому дискурсі</i>	68
РОЗДІЛ III. Прикладна лінгвістика: напрями й аспекти дослідження	76
<i>Барановська Лідія. Грецизми в українській та польській мовах: ідеографічний та лінгводидактичний аспекти</i>	76
<i>Карпіна Олена. Оцінювання якості машинного перекладу за Nter у специфічному галузевому текстовому середовищі</i>	85
РОЗДІЛ IV. Хроніки / Рецензії й анотації	100
<i>Глуховцева Катерина, Кравченко Маргарита. Слово, що проростає зерном (А. М. Поповський про мову)</i>	
Рец. на книгу: Поповський А. М. У роздумах плінного часу. Дніпро : Ліра, 2020. 184 с...	100
<i>Космеда Тетяна, Папіш Віталія. Хроніка. Міжнародна конференція «Україністика в Угорщині та поза її межами» (12–13 жовтня 2023 р., Ніредьгаза)</i> ..	107
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	109
ВІДОМОСТІ ПРО РЕЦЕНЗЕНТІВ	111

CONTENTS

SECTION I. Current Issues of Morphology and Word formation	7
<i>Greshchuk Vasyl, Greshchuk Valentyna. The derivational concept of Professor P. I. Bilousenko</i>	7
<i>Zahnitko Anatolii. Prepositional paradigmaticity: semantics and positionality</i>	17
<i>Ishchuk Nataliia, Svirhun Artem. New words in english business discourse: structural-semantic features and translation into ukrainian</i>	35
SECTION II. Issues of Text Linguistics, Discourse Studies, and Cognitive Linguistics	47
<i>Boiko Tetiana. Features of the verbalization of the macroconcept of <i>life</i> (based on the story of V. Vynnychenko "Trifle")</i>	47
<i>Hnatiuk Lubomira, Dzherikh Olena. Communicative-pragmatic typology of irony-effect with the strategic ambivalence within the english and ukrainian language traditions</i>	60
<i>Patriarkh Viktoriia. The interpretation of terms <i>sign</i> and <i>symbol</i> in modern scientific discourse</i>	68
SECTION III. Applied Linguistics: Trends and Aspects of Studies	76
<i>Baranovska Lidiiia. Grecisms in ukrainian and polish: ideographic and linguodidactic aspects</i>	76
<i>Karpina Olena. Evaluating the quality of machine translation output with HTER in domain-specific textual environment</i>	85
SECTION IV. Chronicles / Reviews and Summaries	100
<i>Glukhovtseva Kateryna, Kravchenko Margarita. A word that sprouts a seed (A. M. Popovskyi about language)</i>	
Review of the book: Popovskyi A. M. In Reflections of Flowing Time. Dnipro: Lira, 2020. 184 p.....	100
<i>Kosmeda Tetyana, Papish Vitaliia. Chronicle. International conference "Ukrainian Studies in Hungary and Beyond" (October 12-13, 2023, Nyiregyhaza)</i>	107
CONTRIBUTING AUTHORS	109
CONTRIBUTING REVIEWERS	111

**Хроніка. Міжнародна конференція
«Україністика в Угорщині та поза її межами»
(12–13 жовтня 2023 р., Ніредьгаза)**

У третій Міжнародній конференції, яку організувала кафедра української мови та культури Ніредьгазького університету, узяли участь понад 50 учасників із різних регіонів України (Берегове, Вінниця, Житомир, Київ, Тернопіль, Умань, Ужгород, Черкаси) та Угорщини (Будапешт, Ніредьгаза, Сегед).

Урочисту частину конференції відкрив ректор Ніредьгазького університету *dr. Szabó D्यörgy / Сабо Дьордь*, щиро привітавши учасників. Із вітальним словом виступили директор Інституту мовознавства та літературознавства *dr. Minya Károly / Міня Кароль* і завідувач кафедри української мови та культури *др. Вікторія Штефуца*. Студентка українського відділення *Уляна Молнар* виконала гімн Угорщини й України.

На пленарному засіданні доповідь на тему «Григорій Нудьга про українську пісню в Угорщині: особливості фольклоризації та сучасний резонанс» презентувала *Леся Мушкетик* (д. філол. н., чл.-кор. НАН України); окремі аспекти історії та культури України-Руси висвітлила *Cs. Jónás Erzsébet / Чекени Йонаш Ержибет* (доктор Угорської АН, почесний професор Ніредьгазького університету); метафору пам'яті в українській поезії періоду російсько-української війни схарактеризувала *Лариса Кравець* (д. філол. н., професор кафедри філології Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II). Доповідь на тему «Художнє осмислення інакшості в сучасній українській та угорській літературах (на прикладі творів А. Нікуліної “Сіль для моря, або Білий кит”) та Ласло Дарваші “Кам'яні сходи”)» виголосила *Світлана Ковпик* (д. філол. н., професор кафедри української та зарубіжної літератур Криворізького державного педуніверситету). Завершили пленарне засідання *Єлизавета та Адальберт Барані* (доктори філософії, доценти Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II та Ніредьгазького університету) доповіддю «Ніредьгазькій україністиці 30 років». Усі доповіді викликали велике зацікавлення. Після пленарного засідання відбулося покладання вінків до меморіальної дошки Іштвана Удварі – професора, засновника україністики в Ніредьгазькому університеті.

Конференція продовжила роботу в чотирьох секціях. *Секція 1 «Українське мовознавство: сучасний стан і перспективи»* була насичена науковими презентаціями з різних галузей мовознавства, зокрема культури української мови та помилкознавства (*Людмила Шитик, Черкаси*); теорії і практики феномену запозичення (*Тетяна Космеда, Львів; Алла Галас, Ужгород*); теолінгвістики – схарактеризовано приховані бібліізми української мови (*Оксана Ковач, Будапешт*); креативної лінгвістики – виокремлено вербальний контент сучасних онлайн-мальовисів (*Олеся Нестеренко, Черкаси*); історії української психолінгвістики – розкрито значення праць *О. Потєбні та І. Франка* для формування теорії психолінгвістики (*Віталія Папіш, Ужгород*) та лінгвостилістики – показано своєрідність мовостилю сучасних закарпатських письменників (*Гелена Шилкіна, Берегове*).

Секція 2 «Українсько-угорські міжмовні, літературні й культурні контакти. Фольклористика та культура України. Методика вивчення української мови як другої» об'єднала широку проблематику, яку висвітили Оксана Тиховська (Ужгород), Csaba Sarnyai / Чобо Шорньої (Сегед), Beata Varga / Беата Варга (Сегед), Ірина Багмут (Сегед), Володимир Пукіш (Будапешт), Володимир Шилов (Сегед), Світлана Беца (Берегове), Зіта Попович (Берегове), Вікторія Штефуца (Ніредьгаза), а також Андрея Певсе і Юдіта Павлович (Берегове, Ніредьгаза).

Секція 3 була присвячена питанням *поетики художнього твору* (доповідачі: Евеліна Балла (Ніредьгаза), Світлана Бородіца (Тернопіль), Тетяна Вайдич (Берегове), Світлана Журба (Кривий Ріг), Марина Куштан (Ужгород), Тетяна Скуратко (Тернопіль), Анжеліка Юричко (Берегове)) і *теорії та практики перекладу* (Оксана Талабірчук, Ужгород).

Секція 4 «Різні аспекти сучасної україністики» працювала в режимі онлайн: було актуалізовано питання щодо функціонування українізмів в угорській мові (András Zoltán / Андраш Золтан, Будапешт); ішлося про здобутки угорської лірики ХХ ст. і новаторську поезію Д. Кременя «ужгородського» періоду (Микола Васьків, Київ), особливості популяризації творчості Лесі Українки в сучасній Угорщині (Ганна Лук'янчук, Ніредьгаза); етнообраз розглянуто як ключ до розуміння ідейних маркерів роману Н. Сняданко «Охайні прописи ерцгерцога Вільгельма» (Наталя Мельник, Кривий Ріг); виокремлено специфіку ідіостилю Макса Кідрука (Тетяна Чонка, Берегове); змодельовано образ саду в ліриці Ліни Костенко (Анастасія Мухіна, Ніредьгаза); розкрито роль релігійної полеміки в культурно-освітньому розвитку України наприкінці XVI–XVII ст. (Василь Денисюк, Умань), виокремлено номінації хліба в українських центральноподільських говірках у загальнослов'янському етнолінгвістичному контексті (Інна Гороф'янюк, Вінниця); схарактеризовано образи представників судової системи в новелах «Прикрий сон» Б. Лепкого та «Судія» Н. Кобринської (Олександр Кордонець, Берегове, Ужгород); презентовано фразеологізми сучасного українського медійного дискурсу (Юлія Макарець, Київ), розглянуто синсемантизм дієслів процесуальної семантики (Олеся Сулима, Київ); висвітлено проблему сучасних діалектних текстів середньополіських говірок (Галина Гримашевич, Житомир); показано роль інформаційних технологій у викладацькій діяльності (Леся Макаренко, Київ), а також своєрідність вивчення проблем ономастики (Катерина Маргітич, Олександр Островський, Берегове). Перший день роботи конференції завершився дружньою вечерею та прогулянкою містом Ніредьгаза.

13 жовтня учасники конференції відвідали місця, пов'язані з перебуванням в Угорщині Григорія Сковороди: проїжджали повз місто Токай, побували в колегіумі міста Шарошпатак, де працював Ян Амос Коменський, а також у бібліотеці XV ст., де мав змогу користуватися цінними виданнями Григорій Сковорода.

Тетяна Космеда (Вінниця),
Віталія Папіш (Ужгород).